

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a treia

CAUZA MARCU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 43079/02)

Hotărâre

Strasbourg

26 octombrie 2010

Definitivă

11/04/2011

Hotărârea a devenit definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Marcu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Elisabet Fura, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Luis López Guerra, *judcători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu la 5 octombrie 2010,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

Procedura

1. La originea cauzei se află cererea nr. 43079/02 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Valentin Marcu („reclamantul”), a sesizat Curtea la 13 noiembrie 2002, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul se plânge în special de condițiile proaste de detenție din Penitenciarul București-Jilava, de imposibilitatea sa de a avea acces la dosarul său medical din închisoare, precum și de retragerea automată a drepturilor părintești, ca urmare a condamnării sale penale.

4. La 3 decembrie 2008, președintele Secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu art. 29 § 1 din convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

În fapt

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamantul s-a născut în 1962 și locuiește în Quakenbrück (Germania).

A. Contextul cauzei

6. La 9 mai 2000, reclamantul a fost arestat preventiv fiind suspectat de săvârșirea tentativei la infracțiunea de omor calificat. La 2 iunie 2000, Tribunalul București a prelungit această măsură.

7. Prin hotărârea din 12 aprilie 2001, după audierea mai multor martori și a victimei, după confruntarea acestora cu reclamantul și după administrarea altor probe, Tribunalul București a condamnat reclamantul la o pedeapsă de zece ani de închisoare pentru săvârșirea tentativei la infracțiunea de omor calificat. I-a fost aplicată pedeapsa complementară și accesorie de retragere a drepturilor părintești, prevăzută la art. 64 lit. d) C. pen.

8. Reclamantul a introdus apel, solicitând reîncadrarea juridică a faptelor și, în subsidiar, reducerea pedepsei. Prin hotărârea din 10 iulie 2001, Curtea de Apel București a respins apelul acestuia și a confirmat hotărârea pronunțată în primă instanță. În urma recursului reclamantului, care a reiterat mijloacele sale de apel, prin hotărârea definitivă din 14 mai 2002, Curtea Supremă de Justiție a confirmat deciziile instanțelor inferioare.

B. Condițiile de detenție din Penitenciarul București-Jilava

9. După arestarea sa preventivă, reclamantul a fost transferat, la 10 august 2000, la Penitenciarul București-Jilava. A fost închis aici între 10 august 2000 și 22 iunie 2002, între 7 decembrie 2002 și 10 aprilie 2003 și între 15 aprilie 2003 și 10 septembrie 2004.

10. După această ultimă dată, a fost transferat la Penitenciarul Rahova, iar apoi la Penitenciarele Giurgiu și Tulcea de unde a fost eliberat condiționat, la 6 septembrie 2006.

1. Condițiile de detenție din Penitenciarul București-Jilava, astfel cum au fost descrise de reclamant

11. Reclamantul pretinde că, pe perioada detenției sale în acest penitenciar, a fost plasat în celule a căror suprafață era de aproximativ 35 m², pentru treizeci de paturi și aproximativ cincizeci de deținuți. Celulele nu erau racordate la rețeaua de apă potabilă. Apa curentă disponibilă conținea nisip, rugină și, uneori, viermi.

12. În ceea ce privește igiena, celulele erau infestate cu paraziți, în special ploșnițe, urechelnițe, purici și șobolani. Potrivit reclamantului, celulele nu au fost dezinfectate pe perioada detenției sale. Acesta atrage atenția asupra faptului că nu exista lavabou sau chiuvetă în celule și că era obligat, asemenea celorlalți deținuți, să își clătească ceașca în vasul de toaletă. Administrația penitenciarului nu oferea lenjerie de pat. Programul de duș era stabilit o dată pe săptămână și dura cinci minute pentru aproximativ patruzeci de deținuți care aveau la dispoziție șapte sau opt dușuri de unde apa de-abia curgea.

13. Acesta precizează că celulele nu erau încălzite în timpul iernii și că era foarte cald în timpul verii. De asemenea, ar fi existat mucegai pe pereți.

14. În penitenciar, nu exista un spațiu special amenajat pentru a lua masa, reclamantul fiind obligat să mănânce în celulă, unde nu exista alt mobilier în afară de paturi. Hrana era de proastă calitate și conținea adesea insecte sau diferite obiecte.

15. Reclamantul declară că a fost închis în celulă cu deținuți, ale căror nume le menționează, care sufereau de boli contagioase, precum tuberculoza, hepatita sau boli

venerice, sau de boli mentale. Acesta pretinde că nu putea ieși în fiecare zi la plimbare și că administrația penitenciarului nu organiza nicio activitate educativă, culturală sau sportivă. Reclamantul subliniază că atât el, cât și ceilalți deținuți erau amenințați în mod constant de gardieni cu cagule și uneori chiar bătuți, fără motiv.

16. În sprijinul acuzațiilor sale, reclamantul prezintă treizeci și două de declarații ale unor deținuți care îi confirmă afirmațiile. Acesta a păstrat parașii pe care îi găsisese în celula sa și în mâncare și i-a trimis prin poștă unei rude apropiate în afara penitenciarului. Acesta din urmă a făcut poze pe care le-a trimis reclamantului pentru ca acesta să le poată utiliza ca dovadă în sprijinul afirmațiilor sale.

2. Condițiile de detenție din Penitenciarul București-Jilava, astfel cum au fost descrise de Guvern

17. Guvernul precizează că, în timpul detenției sale în Penitenciarul București-Jilava, reclamantul a stat în celulele nr. 301 (2000-2001, 32,99 m² pentru un număr mediu de 32-40 de deținuți), 303 (2001, 34,78 m² pentru un număr mediu de 23-35 de deținuți), 317 (2001, 40,42 m² pentru un număr mediu de 39-42 de deținuți), 215 (2002, 36,19 m² pentru un număr mediu de 42-44 de deținuți), 216 (2002, 40,42 m² pentru un număr mediu de 35-41 de deținuți), 207 (2003, 47,94 m² pentru un număr mediu de 39-61 de deținuți), 618 (între 16 februarie și 1 iunie 2004, 42,30 m² pentru un număr mediu de 35-41 de deținuți) și 309 (între 1 iunie și 10 septembrie 2004, 32,99 m² pentru un număr mediu de 22-34 de deținuți). De asemenea, observă că, din cauza fluctuației mari a deținuților în penitenciar, administrația penitenciarului nu poate indica numărul de paturi existent în fiecare celulă.

18. Guvernul adaugă că celulele dispuneau de mai multe piese de mobilă (bancă, mese dintre care una pentru a mânca, cuier, scaune). În aceste celule existau apă curentă rece, toalete separate de restul celulei (perete și ușă) și două lavabouri din beton.

19. Accesul deținuților din fiecare celulă la sala de baie comună (apă caldă), echipată cu nouăsprezece-douăzeci și trei de dușuri, era asigurat o dată pe săptămână, pentru o durată cuprinsă între 15-30 de minute. Celulele erau încălzite de la 1 noiembrie până la 31 martie. Cu toate acestea, datorită vechimii rețelei de distribuție a căldurii, existau pierderi importante pe circuit, astfel încât apa caldă ajungea în caloriferele celulelor la o temperatură de aproximativ treizeci de grade. În timpul anilor 2000-2004, administrația penitenciarului a efectuat lucrări de ameliorare a instalației de apă potabilă și de evacuare a apelor uzate, precum și lucrări de modernizare a cazanului.

20. În ceea ce privește igiena în celule, Guvernul evidențiază că aceasta era responsabilitatea deținuților, care primeau produse de curățenie. Pubelele cu capac existente în fiecare celulă erau ridicate de trei ori pe zi. La fiecare trei luni aveau loc acțiuni de dezinsecție și de deratizare, procese-verbale (netrimise) fiind redactate la încheierea acestor acțiuni.

21. Durata plimbărilor zilnice era de treizeci de minute. În timpul perioadelor de plimbare, deținuții puteau efectua exerciții fizice. De asemenea, aveau acces la cărțile din cele două biblioteci ale închisorii, la activitățile sportive sau religioase și se puteau uita la televizor.

22. În timpul anilor 2003-2004, deținuții aveau dreptul la cel puțin un apel telefonic pe săptămână, iar reclamantul utilizase această posibilitate de patruzeci și trei de ori în timpul acestei perioade.

3. Plângerile reclamantului referitoare la condițiile de detenție

23. În 2003, întemeindu-se în special pe probele menționate mai sus (pct. 16), reclamantul a sesizat mai multe autorități pentru a se plânge de condițiile de detenție din Penitenciarul București-Jilava.

24. Prin comunicarea din 8 octombrie 2003, Direcția Națională Anticorupție a informat Penitenciarul București-Jilava că plângerea reclamantului fusese transmisă Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București pentru desfășurarea unei anchete. Reclamantul nu a fost informat cu privire la rezultatul acestei anchete.

25. Reclamantul a trimis plângeri similare Parlamentului, Președintelui Republicii, Ministerului Justiției, Tribunalului București și Patriarhiei Ortodoxe. În general, plângerile sale erau transmise Administrației Naționale a Penitenciarelor care, prin comunicarea din 24 noiembrie 2003, a informat reclamantul că nu existau resurse financiare pentru modernizarea condițiilor de detenție din Penitenciarul București-Jilava.

26. Ca răspuns la ancheta realizată cu privire la condițiile de detenție de Comisia pentru drepturile omului din Camera Deputaților, la 20 noiembrie 2003, Administrația Penitenciarului București-Jilava a informat Administrația Națională a Penitenciarelor că niciuna dintre acuzațiile reclamantului nu corespundea realității. Mai precis, se menționa că probele prezentate de reclamant nu puteau proveni din Penitenciarul București-Jilava, dat fiind că reclamantul nu era în posesia unui aparat foto.

C. Asistența medicală acordată reclamantului și accesul la dosarul său medical în închisoare

1. Versiunea reclamantului

27. Reclamantul pretinde că, în timpul executării pedepsei, i-au căzut dinți, dar că cererea sa pentru obținerea unei proteze dentare nu a fost examinată de autorități, deși dispunea de o anumită sumă de bani. De asemenea, pretinde că nu a primit un tratament medical adecvat pentru insuficiența renală de care suferea. În plus, în timpul detenției sale, ar fi avut hemoroizi, afecțiune care nu fusese tratată în mod corespunzător de medicul penitenciarului.

28. La 3 iulie 2003, reclamantul a solicitat medicului penitenciarului un raport scris privind starea sa de sănătate și informații cu privire la rezultatele analizelor efectuate în timpul detenției sale. Potrivit afirmațiilor sale, reclamantul nu a primit niciun răspuns la cererea sa.

2. Versiunea Guvernului

29. De la 5 iulie până la 10 august 2000, reclamantul a fost spitalizat la Spitalul Penitenciar București-Jilava cu diagnosticul de tulburare de personalitate de tip instabil-impulsiv. I-a fost administrat un tratament, iar starea sa de sănătate s-a ameliorat la sfârșitul tratamentului. De la 10 până la 15 aprilie 2003, reclamantul a fost spitalizat la secția de pneumologie a aceluiași spital, deoarece era suspect de tuberculoză. În urma examenelor de specialitate, diagnosticul nu a fost confirmat.

30. Guvernul observă că din fișa medicală a reclamantului nu reiese că acesta avea nevoie de o proteză dentară. Reclamantul ar fi solicitat de mai multe ori realizarea unor lucrări protetice fără să fi plătit suma de 150 de lei românești (RON), deși a afirmat că dispunea de suma de bani necesară.

31. Reclamantul era menționat în registrele cabinetului medical al penitenciarului ca suferind de sindrom disleptic, de o posibilă infecție urinară, de infecție acută a căilor respiratorii superioare. La 27 august 2003, reclamantul a fost diagnosticat ca suferind de hemoroizi și a primit un tratament conform prescripțiilor medicului.

32. La momentul transferului său de la Penitenciarul Rahova la cel din Tulcea, analizele medicale ale reclamantului au concluzionat că era „clinic sănătos”, deși persoana în cauză afirmă că suferea de litiază renală. Diagnosticul de insuficiență renală nu a fost confirmat.

33. La 13 februarie 2004, reclamantul a solicitat din partea medicului penitenciarului un raport scris privind starea sa de sănătate. La 18 februarie 2004, i-a fost înmănat un raport medical, în care erau descrise bolile sale și tratamentul prescris, după cum confirmă semnătura sa. Din acest raport depus la dosar nu reiese că reclamantul avea nevoie de o proteză dentară.

D. Refuzul administrației penitenciarului de a înmâna reclamantului copii după documentele din dosarul său

34. La 9 iulie 2003, reclamantul a solicitat administrației penitenciarului o copie după un răspuns pe care l-ar fi primit la una din plângerile sale adresate parchetului. Cererea sa a fost respinsă fără justificare. Reclamantul pretinde că, de mai multe ori, administrația penitenciarului a refuzat să îi înmâneze copii după documentele care se aflau în dosarul său de penitenciar.

E. Retragera drepturilor părintești ale reclamantului

35. În urma divorțului reclamantului, la 22 decembrie 1999, cei doi copii minori ai săi au fost încredințați fostei sale soții. În pofida divorțului, soții și cei doi copii au continuat să locuiască împreună în casa reclamantului. În urma arestării preventive a reclamantului, cei doi copii, în vârstă de zece și, respectiv, unsprezece ani, au rămas singuri în casă, deoarece mama lor i-a părăsit timp de doi ani. Bunica lor (mama reclamantului) îi vizita din când în când și le aducea de mâncare.

36. Autoritățile au fost informate de situația copiilor de către reclamant care le solicitase de mai multe ori să îl elibereze, în timpul arestării preventive, pentru a avea grijă de ei. Autoritatea tutelară a realizat o anchetă la domiciliul reclamantului. În raportul din 30 noiembrie 2001, aceasta a constatat că respectivii copii erau singuri în casă și a informat Direcția Județeană pentru Protecția Drepturilor Copilului cu privire la acest fapt. Aceasta din urmă a decis că era în interesul copiilor să rămână în casă. Cererile reclamantului pentru a fi eliberat în timpul arestării preventive au fost respinse.

37. Prin hotărârea definitivă din 14 mai 2002, Curtea Supremă de Justiție a confirmat condamnarea reclamantului la o pedeapsă de zece ani de închisoare și retragerea drepturilor părintești ale acestuia, cu titlu de pedeapsă accesorie.

38. În timpul executării pedepsei, reclamantul s-a interesat la poliție de soarta copiilor săi de mai multe ori. La 10 decembrie 2003, poliția a informat reclamantul că, la 26 septembrie 2002, copiii săi plecaseră din România împreună cu mama lor.

II. Dreptul și practica interne și internaționale relevante

A. Rapoartele internaționale privind condițiile de detenție

39. Principalele concluzii ale Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) pronunțate în urma vizitelor efectuate în închisorile din România, precum și observațiile cu caracter general ale CPT, sunt prezentate pe scurt în hotărârea *Bragadireanu împotriva României* (nr. 22088/04, pct. 73-76, 6 decembrie 2007).

40. Raportul CPT publicat în aprilie 2003 în urma vizitei sale din februarie 1999 în mai multe închisori, printre care se număra Penitenciarul București-Jilava, concluziona:

„Condițiile de detenție pentru majoritatea deținuților în aceste instituții erau mizere. [...] Gradul de suprapopulare a dus la condiții de detenție care reprezentau o atingere, chiar un afront, adus demnității umane. De fapt, marea majoritate a deținuților erau supuși unui ansamblu de factori negativi – suprapopulare, condiții materiale precare, lipsă de activități – ceea ce ar merita cu ușurință calificativul de tratament inuman și degradant. [...] Lipsa drastică de spațiu vital și insuficiența paturilor generau o promiscuitate inacceptabilă pentru

marea majoritate a deținuților. Cu titlu de exemplu, [în Penitenciarul Jilava] un număr de până la 8 deținuți trebuiau să împartă celule de 13 m², și între 35 și 40, celule între 20 m² și 35 m². În plus, lenjeria de pat era cel mai adesea de proastă calitate, murdară și uzată. În plus, numeroase celule erau murdare [...]"

41. Redactat în urma unei vizite efectuate în România de către membrii din Biroul Comisarului pentru Drepturile Omului între 13 și 17 septembrie 2004, raportul de monitorizare a României de către Comisarul pentru Drepturile Omului, publicat la 29 martie 2006, prezintă informații cu privire la Penitenciarul București-Jilava. Acest raport califică condițiile de detenție în această unitate ca fiind „deosebit de dificile”, iar situația ca fiind „alarmantă”. În plus, se subliniază în raport că „toate instalațiile erau uzate, ferestrele incapabile să filtreze frigul, iar mobilierul dintr-o altă epocă”.

B. Dreptul și practica interne în materie de drepturi și de asistență medicală acordate deținuților

42. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 56 din 25 iunie 2003 privind unele drepturi ale persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate prevedea, de manieră generală, interdicția torturii, a tratamentelor inumane sau degradante și a relelor tratamente de oricare altă natură. Aceasta garanta în mod expres dreptul la informație, dreptul de petiționare, dreptul la corespondență, dreptul la convorbiri telefonice, dreptul de a primi vizite, dreptul de a primi bunuri și dreptul la asistență medicală. OUG nr. 56/2003 a fost abrogată și înlocuită de Legea nr. 275/2006, publicată în Monitorul Oficial din 20 iulie 2006 și intrată în vigoare la 20 octombrie 2006, care a adus precizări cu privire la drepturile persoanelor private de libertate. Art. 33 din lege, intitulat „cazarea persoanelor condamnate”, prevede că fiecărei persoane condamnate i se pune la dispoziție un pat, iar camerele de cazare trebuie să dispună de iluminat natural și de instalațiile necesare asigurării iluminatului artificial corespunzător.

43. În ceea ce privește, în special, dreptul deținuților la asistență medicală, dispozițiile relevante ale Legii nr. 23/1969 privind executarea pedepselor și cele ale OUG nr. 56/2003 sunt descrise în cauza *Maciuca împotriva României* (nr. 25763/02, pct. 14, 26 mai 2009). Legislația relevantă în materie de asigurări de sănătate pentru deținuți este descrisă în cauza *V.D. împotriva României* (nr. 7078/02, pct. 73-79, 16 februarie 2010).

44. Guvernul prezintă Curții exemple de jurisprudență ale instanțelor naționale privind drepturile deținuților; astfel, prezintă douăsprezece hotărâri definitive din 2005, 2006 și 2007, întemeiate pe OUG nr. 56/2003, privind dreptul la un tratament medical, accesul la dosar, dreptul la corespondență și necesitatea de a beneficia de o alimentație corespunzătoare în funcție de starea de sănătate a persoanei în cauză. De asemenea, acestea se referă la contestații ale sancțiunilor disciplinare, la plângeri împotriva condițiilor de transport necorespunzătoare sau a transferului într-o celulă cu fumători, precum și împotriva refuzului administrației de a înregistra perioadele de grevă a foamei. Una din deciziile prezentate de Guvern datează din septembrie 2004 și se referă la lipsa de asistență medicală și respectarea dreptului la corespondență.

45. Într-una din deciziile prezentate în fața Curții, un deținut se plânga că a fost obligat să doarmă în același pat cu alți doi deținuți, fapt în urma căruia a început să sufere de insomnie. În hotărârea din 16 iunie 2006, sesizat cu o plângere întemeiată pe OUG nr. 56/2003, Tribunalul Dolj a examinat aceste acuzații din perspectiva dreptului la un tratament medical. După ce a constatat că un anumit tratament a fost administrat persoanei în cauză și că starea de sănătate a acesteia se ameliorase, instanța i-a respins cererea. De asemenea, sesizată de un deținut cu privire la acuzațiile privind condițiile de igienă și lipsa alimentației corespunzătoare pentru diabetul său, în hotărârea din 31 ianuarie 2006, Judecătoria București a examinat tratamentul medical administrat persoanei în cauză.

46. De asemenea, Guvernul a depus la dosar trei hotărâri ale instanțelor naționale, pronunțate în 2007 și 2008, întemeiate pe Legea nr. 275/2006, și două hotărâri întemeiate pe

dispozițiile din Codul civil care reglementează răspunderea civilă delictuală. Aceste hotărâri se referă, mai precis, la dreptul la tratament medical.

47. Dispozițiile din Codul civil privind răspunderea civilă delictuală, și anume art. 998-999, sunt descrise în hotărârea *Iambor împotriva României (nr. 1)*, (nr. 64536/01, pct. 142, 24 iunie 2008).

48. Dispozițiile relevante ale Constituției din 1991, precum și ale Constituției revizuite în 2003, privind aplicabilitatea directă a convenției în drept intern sunt descrise în cauza *Abramiuc împotriva României* (nr. 37411/02, pct. 61-62, 24 februarie 2009).

C. Dreptul intern care reglementează pedepsele accesorii

49. Dispozițiile relevante din Codul penal, care reglementează pedepsele complementare și accesorii aplicabile în cazul unei condamnări penale, astfel cum erau în vigoare la momentul faptelor, sunt descrise în cauza *Sabou și Pircalab împotriva României* (nr. 46572/99, pct. 21, 28 septembrie 2004).

În drept

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 3 din convenție

50. Reclamantul se plânge de condițiile proaste de detenție din Penitenciarul București-Jilava, în special de suprapopularea din celulele în care a stat și de condițiile de igienă deplorabile. De asemenea, acesta se plânge de lipsa unui tratament medical adecvat. În această privință, invocă art. 3 din convenție, care prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

A. Cu privire la admisibilitate

1. Cu privire la excepția Guvernului întemeiată pe neepuizarea căilor de atac interne

51. Guvernul invocă inadmisibilitatea acestui capăt de cerere pe motiv că reclamantul ar fi putut introduce o acțiune în despăgubire în temeiul dispozițiilor de drept comun privind răspunderea civilă delictuală (art. 998-999 C. civ.) sau o plângere împotriva administrației centrului penitenciar Jilava în temeiul OUG nr. 56/2003, care garantează, în mod mai specific, drepturile persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate, printre care dreptul de a primi asistență medicală gratuită. Reclamantul nu s-a pronunțat cu privire la acest aspect.

52. Curtea reamintește că, în cauza *Petrea împotriva României*, (nr. 4792/03, pct. 36-37, 29 aprilie 2008), a constatat că un recurs întemeiat pe dispozițiile OUG nr. 56/2003 reprezenta un recurs efectiv, în sensul art. 35 § 1 din convenție, în ceea ce privește acuzațiile referitoare la lipsa de asistență medicală adecvată, acordată deținuților. În speță, Curtea nu identifică nicio circumstanță care să poată infirma o astfel de concluzie. Aceasta constată că afecțiunile în privința cărora reclamantul pretinde o lipsă de tratament medical adecvat (hemoroizii și insuficiența renală) au fost fie diagnosticate, fie aduse la cunoștința autorităților după intrarea în vigoare a OUG nr. 56/2003, și anume la 25 iunie 2003 (supra, pct. 31 și 32). Deoarece reclamantul a omis să introducă un recurs întemeiat pe dispozițiile OUG nr. 56/2003, capătul de cerere privind pretinsul caracter inadecvat al tratamentului său medical, după intrarea în vigoare a OUG nr. 56/2003, trebuie respins pentru neepuizarea căilor de atac interne, în conformitate cu art. 35 § 1 și 4 din convenție.

53. Cu toate acestea, în ceea ce privește cererea sa de proteză dentară, ținând seama de caracterul efectiv al acoperirii sistemului public al asigurărilor sociale de sănătate pentru deținuți în această privință, Curtea a considerat că acest tratament medical specific seamănă

mai degrabă cu situația condițiilor materiale de detenție, pentru care nu existau căi de atac efective care trebuiau epuizate în baza OUG nr. 56/2003 (*V.D.* citată anterior, pct. 86). În plus, în ceea ce privește caracterul specific al capătului de cerere întemeiat pe condițiile materiale de detenție, Curtea reamintește că a hotărât deja că respectivele căi de atac propuse de Guvern nu reprezentau recursuri efective care trebuiau epuizate de reclamant (*Petrea* citată anterior, pct. 37, *Brânușe împotriva României*, nr. 6586/03, pct. 37 și 40, 7 aprilie 2009, și *Eugen Gabriel Radu împotriva României*, nr. 3036/04, pct. 23, 13 octombrie 2009). Argumentele Guvernului nu pot conduce, în cauză, la o concluzie diferită.

54. Prin urmare, este necesar să fie admisă excepția Guvernului în ceea ce privește capătul de cerere al reclamantului privind lipsa tratamentului medical adecvat după intrarea în vigoare a OUG nr. 56/2003 și ca acesta să fie respins pentru neepuizarea căilor de atac interne, în conformitate cu art. 35 § 1 și 4 din convenție. Cu toate acestea, excepția Guvernului nu poate fi reținută în ceea ce privește capătul de cerere al reclamantului privind lipsa tratamentului dentar și condițiile materiale de detenție.

2. Alte motive de inadmisibilitate

55. Curtea observă că, pretinzând lipsa unui tratament medical adecvat, reclamantul se plânge de faptul că cererile sale pentru obținerea unei proteze dentare nu au fost examinate de autorități, deși dispunea de o anumită sumă de bani.

56. În această privință, Curtea observă că, spre deosebire de cauza *V.D.*, citată anterior, în speță, necesitatea unui tratament dentar specific nu a fost constatată de personalul medical specializat în fișa medicală a reclamantului (supra, pct. 33), iar reclamantul nu a prezentat nicio dovadă privind necesitatea unui asemenea tratament, după ieșirea sa din închisoare în 2006 [*Solovyev împotriva Rusiei* (dec.), nr. 76114/01, 27 septembrie 2007 și *a contrario V.D.*, citată anterior, pct. 85]. În plus, din dosar nu reiese că nu ar fi putut să își pună o proteză dentară din moment ce, conform propriilor sale afirmații, dispunea de partea pe care trebuia să o suporte din suma necesară, potrivit legii, pentru realizarea unei proteze dentare (*a contrario V.D.* citată anterior, pct. 85). Având în vedere cele de mai sus și elementele pe care le deține, Curtea consideră că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din convenție.

3. Cu privire la temeinicie

57. Curtea constată că celălalt capăt de cerere al reclamantului, întemeiat pe condițiile materiale de detenție în Penitenciarul București-Jilava, nu este în mod vădit nefondat, în sensul art. 35 § 3 din convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

58. Făcând trimitere la descrierea condițiilor de detenție pe care a prezentat-o și la jurisprudența Curții în materie, Guvernul susține că, în speță, condițiile de detenție ale reclamantului erau conforme cu cerințele art. 3 din convenție. Acesta observă că, în limitele posibilităților sale financiare, statul s-a angajat să renoveze închisoarea în mod continuu.

59. Reclamantul nu a prezentat observații ca răspuns.

60. În primul rând, Curtea reamintește că art. 3 din convenție impune statului să se asigure că orice prizonier este deținut în condiții compatibile cu respectarea demnității umane, că modalitățile de executare nu supun partea interesată unei suferințe sau unei încercări de o intensitate care să depășească nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și că, ținând seama de cerințele practice din închisoare, sănătatea și confortul prizonierului sunt asigurate în mod corespunzător [*Kudla împotriva Poloniei* (GC), nr. 30210/96, pct. 92-94, CEDO

2000-XI]. În cazul evaluării condițiilor de detenție, trebuie să se țină seama de efectele cumulate ale acestora, precum și de afirmațiile specifice ale reclamantului (*Dougoz împotriva Greciei*, nr. 40907/98, pct. 46, CEDO 2001-II).

61. Curtea subliniază că reclamantul se plânge de condițiile materiale, în special de condițiile de igienă și de suprapopulare, în timpul detenției sale din Penitenciarul București-Jilava pe o perioadă de mai mulți ani (din 10 august 2000 până la 22 iunie 2002, din 7 decembrie 2002 până la 10 aprilie 2003 și din 15 aprilie 2003 până la 10 septembrie 2004). De asemenea, Curtea observă că, în conformitate cu informațiile prezentate de către părți și pe baza rapoartelor din partea CPT, a constatat deja încălcări ale art. 3 din convenție în cauze similare în care reclamantii denunțau condițiile materiale de detenție din Penitenciarul București-Jilava, în special în ceea ce privește suprapopularea și, în subsidiar, condițiile de igienă (a se vedea *Măciucă*, citată anterior, pct. 24-27, *Jiga împotriva României*, nr. 14352/04, pct. 65-66, 16 martie 2010, *Viorel Burzo împotriva României*, nr. 75109/01 și 12639/02, pct. 100, 30 iunie 2009 și *Eugen Gabriel Radu* citată anterior, pct. 29-33).

62. În speță, Curtea constată că anumite aspecte ale condițiilor de detenție a reclamantului în Penitenciarul București-Jilava fac obiectul unei dispute între părți. Cu toate acestea, Curtea consideră că, chiar și astfel, este în măsură să facă o apreciere a cauzei întemeindu-se pe argumentele părților și pe rapoartele în care sunt descrise condițiile de detenție din penitenciarul în cauză (supra, pct. 39-41). Cu privire la acest aspect, observă că rapoartele rezultate din vizitele CPT din februarie 1999 și ale Biroului Comisarului pentru Drepturile Omului din septembrie 2004 califică, în mod unanim, drept „mizere” sau „alarmante” și cu instalații învechite condițiile de detenție. Astfel cum observă CPT în raportul său, Curtea nu poate să nu țină seama de faptul că această situație privind sănătatea era exacerbată de o puternică suprapopulare, ceea ce reiese, de altfel, și din informațiile prezentate de Guvern. În afară de aceasta, nu se contestă faptul că reclamantul era închis în celulă mare parte a zilei, beneficiind de o plimbare în curtea închisorii numai pentru o perioadă foarte scurtă de timp și de acces la dușurile penitenciarului doar o dată pe săptămână. Această stare de fapt ridică în sine o întrebare din perspectiva art. 3 din convenție.

63. Curtea admite că, în speță, nimic nu indică faptul că a existat într-adevăr intenția de a-l umili sau înjosi pe reclamant. Cu toate acestea, absența unui astfel de scop nu poate exclude o constatare a încălcării art. 3. Curtea apreciază că respectivele condiții de detenție, pe care reclamantul a trebuit să le suporte timp de mai mulți ani, l-au supus pe acesta unei încercări de o intensitate care depășește nivelul inevitabil de suferință inerent detenției. Faptul că persoana în cauză avea acces la cărțile din biblioteca închisorii și că dispunea de un post de televiziune, deși laudabil, nu schimbă situația (*Măciucă*, citată anterior, pct. 26).

64. Având în vedere cele de mai sus, Curtea concluzionează că respectivele condiții de detenție a reclamantului, în special suprapopularea din celulele în care a stat și condițiile de igienă, combinate cu durata detenției sale în asemenea condiții, trebuie analizate ca un tratament degradant.

Prin urmare, a fost încălcat art. 3 din convenție.

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 13 din convenție, coroborat cu art. 3 din convenție

65. Reclamantul susține absența unui recurs efectiv în dreptul român, prin care să fi putut invoca un capăt de cerere întemeiat pe condițiile materiale de detenție din Penitenciarul București-Jilava. Acesta invocă art. 13 din convenție, redactat după cum urmează:

„Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de [...] convenție au fost încălcate are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și dacă încălcarea ar fi fost comisă de persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

A. Cu privire la admisibilitate

66. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din convenție. În plus, Curtea constată că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

67. Guvernul face trimitere la argumentele sale, prezentate în cadrul excepției întemeiate pe neepuizarea căilor de atac interne. Mai specific, acesta consideră că reclamantul ar fi trebuit să sesizeze instanțele naționale fie cu o acțiune întemeiată pe OUG nr. 56/2003, fie cu o acțiune în răspundere civilă. În plus, consideră că instanțele naționale ar fi putut examina acțiunea reclamantului în lumina principiilor stabilite de convenție și punând direct în aplicare jurisprudența Curții în materie. Reclamantul nu a prezentat observații ca răspuns.

68. Curtea reamintește că art. 13 din convenție garantează existența în dreptul intern a unei acțiuni prin care există posibilitatea prevalării de drepturile și libertățile consacrate de convenție. Prin urmare, această dispoziție are drept consecință o acțiune internă care să permită examinarea conținutului unei „plângeri credibile”, bazate pe convenție, și care să ofere măsurile de reparație corespunzătoare.

69. Caracterul „efectiv” al unui „recurs”, în sensul art. 13, nu depinde de certitudinea unei soluții favorabile pentru reclamant. De asemenea, nu este nevoie ca „instanța” menționată în această dispoziție să fie o instituție judiciară, dar în acest caz competențele sale și garanțiile pe care le prezintă sunt luate în considerare în aprecierea caracterului efectiv al recursului exercitat în fața sa. De asemenea, toate recursurile oferite de dreptul intern pot răspunde cerințelor de la art. 13, chiar dacă nici unul dintre acestea nu corespunde în întregime cerințelor acestuia.

70. Prin urmare, acesta trebuie să stabilească de fiecare dată dacă respectivele căi de atac de care dispun justițiabilii în dreptul intern sunt „efective”, în sensul că pot împiedica apariția sau continuarea unei încălcări pretinse sau pot furniza persoanei interesate o măsură de reparație corespunzătoare pentru orice încălcare deja produsă. Prin urmare, o acțiune este eficientă atunci când permite fie o intervenție mai rapidă a instanțelor sesizate, fie furnizarea către justițiabil a unei reparații corespunzătoare pentru întârzierile deja semnalate [*Kudla* citată anterior, pct. 157-158, și *Sürmeli împotriva Germaniei* (GC), nr. 75529/01, pct. 98-99, CEDO 2006-VII]. În afară de aceasta, Curtea reamintește că este de competența Guvernului să convingă Curtea că recursul era efectiv și disponibil atât în teorie, cât și în practică, la momentul faptelor. Odată demonstrat acest lucru, reclamantului îi revine sarcina de a stabili dacă recursul invocat de Guvern a fost într-adevăr utilizat sau dacă, dintr-un motiv oarecare, nu era nici adecvat, nici efectiv în circumstanțele specifice ale cauzei, sau dacă anumite circumstanțe speciale îl dispensau de această obligație [*Selmouni împotriva Franței* (GC), nr. 25803/94, pct. 76, CEDO 1999-V].

71. Ținând seama de concluzia de la pct. 64 supra, Curtea consideră că plângerea reclamantului poate fi susținută cu probe. Prin urmare, trebuie să se stabilească dacă, în circumstanțele speței, dreptul român oferea un recurs care să îi permită persoanei interesate obținerea unei măsuri de reparație cu privire la condițiile materiale de detenție.

72. În speță, Curtea observă că nu se contestă faptul că reclamantul a prezentat în mod repetat plângeri către diverse autorități, printre care Tribunalul București, în care a evocat condițiile detenției sale (pct. 25). Aceasta apreciază că autoritățile erau, astfel, suficient de informate cu privire la situația reclamantului și că au avut posibilitatea de a examina condițiile de detenție a persoanei interesate sau, cel puțin, de a-i indica să urmeze o cale de atac și, după caz, de a-i propune o reparație. În plus, administrația națională a penitenciarelor l-a informat

despre lipsa resurselor pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție din Penitenciarul București-Jilava (pct. 25 *in fine*).

73. În continuare, Curtea observă că Guvernul evocă trei căi de atac pe care reclamantul le avea la dispoziție pentru a se plânge de condițiile materiale proaste de detenție: o acțiune întemeiată pe OUG nr. 56/2003, o altă acțiune în răspundere civilă delictuală și, în cele din urmă, o acțiune întemeiată direct pe dispozițiile convenției.

74. În ceea ce privește primele două căi de atac, Curtea reamintește că a hotărât deja că, având în vedere caracterul specific al respectivului capăt de cerere întemeiat pe condițiile materiale de detenție, acestea nu reprezentau recursuri efective care trebuiau epuizate (*Petrea* citată anterior, pct. 37, și *Marian Stoicescu împotriva României*, nr. 12934/02, pct. 18, 16 iulie 2009; a se vedea, de asemenea, supra pct. 53). De asemenea, subliniază că, din dispozițiile legale menționate de Guvern (OUG nr. 56/2003 și articolele din Codul civil), nu reiese că acestea se refereau în mod explicit la soluționarea unei probleme privind condiții materiale de detenție în fața instanțelor interne. În plus, problemele care decurgeau din suprapopularea în penitenciare aveau în aparență un caracter structural și nu se refereau doar la situația personală a reclamantului [*Kalachnikov împotriva Rusiei* (dec.), nr. 47095/99, 18 septembrie 2001 și supra, pct. 40]. În afară de aceasta, Guvernul nu a demonstrat ce reparație ar fi putut oferi reclamantului organele statului.

75. În plus, Curtea observă că deciziile prezentate de Guvern, întemeiate pe dispozițiile legale menționate anterior, se referă mai specific la plângerile unor deținuți cu privire la alte probleme decât condițiile materiale de detenție. În afară de aceasta, atunci când persoanele în cauză invocau suprapopularea sau condițiile de igienă, instanțele examinau aceste afirmații din perspectiva dreptului la tratament medical (supra, pct. 45). De asemenea, aceasta observă că majoritatea deciziilor în cauză fuseseră pronunțate după 2005 și că numai una dintre ele data din septembrie 2004 (supra, pct. 44 *in fine*). În orice caz, această ultimă decizie se referea la lipsa de asistență medicală și la respectarea dreptului la corespondență și, prin urmare, nu era relevantă în speță.

76. Curtea ia act de faptul că OUG nr. 56/2003 a fost abrogată și înlocuită de Legea nr. 275/2006, intrată în vigoare la 20 octombrie 2006. Totuși, această modificare legislativă este ulterioară eliberării condiționate a reclamantului din 6 septembrie 2006.

77. În ceea ce privește ultima cale de atac indicată de Guvern, Curtea evidențiază că, de fapt, convenția este direct aplicabilă în România și prevalează asupra dispozițiilor de drept național care ar putea fi contrare acesteia (supra, pct. 48). De asemenea, s-a reținut deja faptul că un sistem bazat pe supremația convenției și a jurisprudenței aferente asupra legislațiilor naționale este cel mai în măsură să asigure buna funcționare a mecanismului de protecție creat de convenție și de protocoalele sale adiționale [*Dumitru Popescu împotriva României* (nr. 2), nr. 71525/01, pct. 103, 26 aprilie 2007]. Totuși, Guvernul nu a prezentat cazuri relevante de jurisprudență cu privire la acest punct.

78. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că Guvernul nu a dovedit în mod suficient în speță că reclamantul dispunea de o acțiune efectivă în sensul art. 13 din convenție care să-i fi permis introducerea unei plângeri întemeiate pe condițiile proaste de detenție în fața instanțelor naționale. Această concluzie nu aduce atingere în niciun fel oricărei evoluții pozitive pe care o pot înregistra, în viitor, dreptul și jurisprudența interne cu privire la acest punct.

79. Prin urmare, a fost încălcat art. 13 coroborat cu art. 3 din convenție.

III. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 8 din convenție și a art. 13 din convenție, întemeiată pe retragerea autorității părintești

80. Invocând în esență art. 8 și 13 din convenție, reclamantul pretinde că retragerea autorității părintești, ca pedeapsă accesorie la condamnarea sa penală, a adus atingere dreptului său la respectarea vieții sale de familie și că nu a dispus de un recurs efectiv în fața

unei instanțe naționale pentru remedierea acestei situații. Acesta subliniază că, în timpul executării pedepsei, copiii săi au dispărut. El invocă art. 13, citat anterior, și art. 8 din convenție, formulat după cum urmează:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale.

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât dacă aceasta este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

A. Cu privire la admisibilitate

81. Curtea constată că aceste capete de cerere nu sunt în mod vădit nefondate în sensul art. 35 § 3 din convenție. În plus, Curtea constată că acestea nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarate admisibile.

B. Cu privire la fond

82. În ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 8 din convenție, Guvernul consideră că ingerința suferită de reclamant era prevăzută de lege și urmarea un scop legitim, în special protecția intereselor superioare ale copilului. Potrivit acestuia, spre deosebire de cauza *Sabou și Pîrcalab*, gravitatea infracțiunii pentru care a fost condamnat reclamantul justifică măsura luată de instanțe.

83. Cu privire la capătul de cerere întemeiat pe art. 13, Guvernul susține că, în urma pronunțării hotărârii *Sabou și Pîrcalab*, instanțele naționale au aplicat direct această jurisprudență a Curții, în temeiul art. 20 din Constituția României. De asemenea, acesta evidențiază modificarea Codului penal, potrivit căreia aplicarea pedepsei accesorii constând în interzicerea dreptului prevăzut la art. 64 lit. d) era mai departe lăsată la aprecierea instanțelor desemnate cu procedura penală împotriva acuzatului.

84. Reclamantul nu a prezentat observații cu privire la acest aspect.

85. Curtea constată că, după adoptarea hotărârii din 14 mai 2002, reclamantul nu a avut nicio posibilitate efectivă de a-și exercita drepturile părintești. Desigur, la momentul respectiv, copiii îi fuseseră deja încredințați mamei în temeiul hotărârii de divorț (supra, pct. 35). Totuși, Curtea observă că, în septembrie 2002, copiii au părăsit teritoriul României, fără ca reclamantul să fie informat și fără consimțământul acestuia (supra, pct. 38).

86. Curtea reamintește că a hotărât deja că aplicarea interdicției totale și absolute a exercitării drepturilor părintești, prin efectul legii, fără un control din partea instanțelor al genului de infracțiune săvârșită și al interesului minorilor, nu poate să răspundă unei cerințe primordiale legate de interesele copiilor și, prin urmare, să urmărească un scop legitim, cum ar fi protecția sănătății, a eticii sau a educației minorilor. Astfel, aceasta a constatat încălcarea dreptului la respectarea vieții de familie, garantat de art. 8 din convenție (*Sabou și Pîrcălab*, citată anterior, pct. 48-49). De asemenea, a apreciat că o persoană aflată într-o situație asemănătoare celei a reclamantului nu dispunea de nicio cale de atac eficace pentru a-și apăra drepturile care decurgeau din art. 8 în fața instanțelor competente, ceea ce contravine art. 13 (*Sabou și Pîrcalab*, citată anterior, pct. 56).

87. Având în vedere probele care i-au fost prezentate, Curtea consideră că Guvernul nu a expus nicio faptă și niciun argument care să poată conduce la o concluzie diferită în prezenta cauză. În special, consideră că, deși infracțiunea pentru care a fost condamnat reclamantul era gravă și chiar dacă ar fi putut justifica retragerea drepturilor părintești, instanțele au aplicat interdicția în mod automat (*Iordache împotriva României*, nr. 6817/02, pct. 58, 14 octombrie 2008). Într-adevăr, nu au susținut niciodată că reclamantul era responsabil de o lipsă de îngrijire în privința copiilor săi minori sau că îi supusese la rele

tratamente și nu au utilizat nici faptele concrete ale cauzei pentru a explica aplicarea măsurii luate. Instanțele nu au avut în vedere nici interesul copiilor, nici nedemnitățile pretinsă a reclamantului pentru a interzice acestuia exercitarea drepturilor sale părintești.

88. Curtea admite că, după adoptarea hotărârii *Sabou și Pîrcalab*, instanțele interne au aplicat în mod direct această hotărâre, ceea ce, potrivit Guvernului, ar fi modificat jurisprudența instanțelor în materie. Totuși, hotărârea respectivă nu a fost adoptată de Curte decât la 28 septembrie 2004, și anume la mai mult de doi ani de la data la care interdicția a fost aplicată reclamantului. Cel puțin până la data respectivă, acesta nu a dispus de nicio cale de atac efectivă împotriva interdicției automate care i-a fost aplicată. În plus, dacă trebuie salută modificarea Codului penal, acest element ulterior faptelor relevante nu poate convinge Curtea să concluzioneze altfel în speță.

89. Ținând seama de cele de mai sus, Curtea constată că, în speță, au fost încălcate art. 8 din convenție și art. 13 coroborat cu art. 8 din convenție.

IV. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 8 din convenție, întemeiată pe lipsa de acces la dosarul medical din închisoare

90. Reclamantul se plânge de lipsa de acces la dosarul său medical din închisoare, invocând art. 8 din convenție.

91. Guvernul invocă inadmisibilitatea acestui capăt de cerere, afirmând că reclamantul ar fi putut introduce o acțiune întemeiată pe OUG nr. 56/2003, care garantează dreptul de a avea acces la dosarul medical din închisoare. Reclamantul nu s-a pronunțat cu privire la acest aspect.

92. Curtea nu consideră necesar să examineze chestiunea eficacității în speță a unei eventuale acțiuni întemeiate pe OUG nr. 56/2003 deoarece, în orice caz, capătul de cerere al reclamantului este inadmisibil din următoarele motive.

93. Potrivit Curții, chestiunea accesului la informațiile conținute în dosarul medical al reclamantului, deținut în condiții precare de igienă cu alte persoane bolnave, prezintă o legătură suficient de strânsă cu viața sa privată în sensul art. 8 pentru a constitui o chestiune din perspectiva acestei dispoziții [*mutatis mutandis*, *Roche împotriva Regatului Unit* (GC), nr. 32555/96, pct. 155, CEDO 2005-X și *McGinley și Egan împotriva Regatului Unit*, 9 iunie 1998, pct. 97, *Culegeri de hotărâri și decizii* 1998-III]. Cu toate acestea, observă că, după pretinsul refuz primit inițial de reclamant din partea medicului din închisoare de a-i furniza un raport privind starea sa sănătate, la scurt timp după aceea, acestuia i s-a eliberat documentul în cauză (a se vedea supra, pct. 34 și *mutatis mutandis*, *V.D.*, citată anterior, pct. 130).

94. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din convenție.

V. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 34 din convenție, întemeiată pe lipsa de acces la dosarul personal din închisoare

95. Reclamantul se plânge de refuzul administrației penitenciarului de a-i furniza copii ale documentelor care se aflau în dosarul său personal. Acesta invocă art. 34 din convenție, redactat după cum urmează:

„Curtea poate fi sesizată, printr-o cerere, de orice persoană fizică, organizație neguvernamentală sau grup de particulari care se pretind victime ale unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în convenție sau în protocoalele sale. Înaltele părți contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept.”

96. Guvernul subliniază că reclamantul a avut acces la documente care se aflau în dosarul său, întrucât persoana în cauză le-a depus în fața Curții în sprijinul cererii sale. În

plus, autoritățile nu au acționat cu intenția de a aduce atingere dreptului său de recurs individual, nicio presiune ilicită nefiind exercitată asupra persoanei în cauză. Reclamantul nu a prezentat observații în această privință.

97. Curtea evidențiază că, în speță, reclamantul a putut obține copii ale documentelor sale pe care le-a putut trimite Curții de la primele etape ale procedurii, după introducerea cererii sale. În ceea ce privește refuzul autorităților penitenciarului de a-i furniza o copie a unui răspuns pe care l-ar fi primit la una din plângerile sale adresate parchetului, acest capăt de cerere vizează o eventuală omisiune a autorităților, ulterioară datei de 25 iunie 2003, dată la care a intrat în vigoare OUG nr. 56/2003. În cauza *Petrea*, citată anterior, Curtea a concluzionat că un recurs întemeiat pe dispozițiile ordonanței citate anterior reprezenta un recurs efectiv, în sensul art. 35 § 1 din convenție, în ceea ce privește obstrucționările dreptului deținuților la liberă corespondență (*Petrea*, citată anterior, pct. 36, *Măciucă*, citată anterior, pct. 31, și *V.D.*, citată anterior, 129). Or, în speță, Curtea constată că reclamantul nu s-a prevalat de un astfel de recurs.

98. În orice caz, Curtea observă că incidentul denunțat de reclamant nu a împiedicat introducerea prezentei cereri și că acesta a putut să își susțină plângerile. În aceste circumstanțe, nu se poate deduce din pretinsul refuz al autorităților o voință deliberată de a împiedica exercitarea dreptului reclamantilor la recurs individual (*Damian-Burueană și Damian împotriva României*, nr. 6773/02, pct. 120, 26 mai 2009).

99. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din convenție.

VI. Cu privire la celelalte preținse încălcări

100. Invocând art. 5 § 3 din convenție, reclamantul se plânge de faptul că nu a fost adus de îndată în fața unui judecător pentru examinarea temeiniciei arestării sale preventive. Din perspectiva art. 6 § 1, 2 și 3 lit. d) din convenție, reclamantul se plânge de inechitatea procedurii penale declanșate împotriva sa, în special de faptul că martorii și partea vătămată nu au fost interogați în timpul anchetei.

101. În ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 5 § 3 din convenție, Curtea constată că acesta a fost formulat la mai mult de șase luni de la controlul arestării reclamantului de către o instanță [*Mujea împotriva României* (dec.) nr. 44696/98, 10 septembrie 2002]. Cu privire la capetele de cerere întemeiate pe art. 6 § 1, 2 și 3 lit. d) din convenție, având în vedere toate elementele pe care le deține și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la acuzațiile formulate, Curtea nu a constatat nicio încălcare a drepturilor și libertăților garantate de articolele convenției, iar acestea trebuie respinse ca fiind în mod vădit nefondate în temeiul art. 35 § 3 și 4 din convenție. Prin urmare, Curtea concluzionează că acest capăt de cerere este fie tardiv, fie în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 din convenție.

VII. Cu privire la aplicarea art. 41 din convenție

102. Art. 41 din convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

103. Reclamantul solicită 450 000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material și 650 000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

104. Guvernul observă că reclamantul nu și-a justificat în niciun fel cererea privind prejudiciul material și consideră că suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral este excesivă în raport cu jurisprudența Curții în materie.

105. În ceea ce privește prejudiciul material, Curtea ia act de faptul că cererea reclamantului nu este justificată. Prin urmare, nicio sumă nu va fi acordată cu acest titlu. Cu toate acestea, Curtea consideră că reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu moral de necontestat, ținând seama de încălcările pe care le-a constatat. Prin urmare, pronunțându-se în echitate, în conformitate cu art. 41 din convenție, Curtea consideră că trebuie să îi acorde reclamantului 15 600 EUR cu titlu de prejudiciul moral.

B. Cheltuieli de judecată

106. De asemenea, reclamantul solicită 600 000 EUR pentru cheltuielile de judecată suportate în fața instanțelor interne și a Curții.

107. Guvernul consideră că suma solicitată nu pare să aibă o legătură de cauzalitate cu prezenta cauză și observă că niciun document justificativ nu a fost depus la dosar.

108. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. Ținând seama de faptul că reclamantul nu a prezentat documente justificative în sprijinul cererii sale, Curtea respinge cererea privind cheltuielile de judecată.

C. Dobânzi moratorii

109. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive, Curtea, în unanimitate,

1. *Declară* cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 3 din convenție cu privire la condițiile materiale de detenție și pe art. 8 din convenție cu privire la retragerea automată a drepturilor părintești, singure și coroborate cu art. 13 din convenție, și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 3 din convenție;

3. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 13 din convenție, coroborat cu art. 3 din convenție;

4. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 8 din convenție și art. 13 coroborat cu art. 8 din convenție;

5. *Hotărăște*:

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânării definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din convenție, suma de 15 600 EUR (cincisprezece mii șase sute de euro), care va fi convertită în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății, pentru prejudiciul moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă va fi majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

6. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 26 octombrie 2010, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Preşedinte